

Projectspecifieke afspraken tussen Fondsbeheerders en Ontvangende Minister in het kader van het Nationaal Groeifonds

De Minister van Economische Zaken en Klimaat, , namens deze: mr. M.P. Boots, directeur-generaal Economie en Digitalisering;

De Minister van Financiën, namens deze, mr. A.C. Hogendoorn, plv. directeur-generaal Rijksbegroting;

Hierna samen te noemen: Fondsbeheerders;

en

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, namens deze, de Directeur-Generaal van Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs, Wetenschap en Emancipatie, Drs. F.A. Hofman;

Hierna te noemen: Ontvangende Minister;

Hierna samen te noemen: Partijen;

Overwegingen

Gelet op:

- het Nationaal Groeifonds waarmee investeringen worden gedaan in kennisontwikkeling, infrastructuur en onderzoek, ontwikkeling en innovatie die het Nederlandse duurzame verdienvermogen op (middel)lange termijn verhogen;
- de projectoverstijgende afspraken betreffende de beschikbaarstelling van een of meerdere bijdragen uit het Nationaal Groeifonds, zoals overeengekomen op 27 oktober 2021 tussen de Fondsbeheerders en de Ontvangende Minister waarin in artikel 1.1.2 is opgenomen dat op projectniveau per NGF-project nadere projectspecifieke afspraken worden overeengekomen over de in artikel 1.1.3 opgenomen onderwerpen;
- de positieve besluitvorming voor toekenning van een bijdrage uit het Nationaal Groeifonds (NGF-bijdrage) aan de Ontvangende Minister op basis van het voorstel de Nationale LLO-Katalysator na advisering van de Adviescommissie Nationaal Groeifonds en met instemming van de Staten Generaal;
- het belang om in het kader van die toekenning de nadere projectspecifieke afspraken op te stellen en vast te leggen voor het voorstel de Nationale LLO-Katalysator als NGF-project. Deze projectspecifieke afspraken betreffende het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator vormen tezamen met de projectoverstijgende afspraken het kader voor het verstrekken van middelen door de Fondsbeheerders aan de Ontvangende Minister voor het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator;

komen Partijen het volgende overeen:

1. De NGF-bijdrage voor uitvoering van het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator

1.5. Algemene bepaling

1.5.1. Deze afspraken vormen samen met de projectoverstijgende afspraken het kader voor de toekenning van een NGF-bijdrage aan de Ontvangende Minister. De bepalingen in de projectoverstijgende afspraken zijn steeds van toepassing.

1.5.2. Deze afspraken betreffen het NGF-project gebaseerd op het voorstel de Nationale LLO-Katalysator zoals ingediend op 31 oktober 2021 en toegekend op 14 april 2021 door de Adviescommissie Nationaal Groeifonds, en (de actualisatie van) de projectdoelstellingen, fasering, mijlpalen en kpi's, zoals opgenomen in de bijlage, dat integraal onderdeel uitmaakt van deze afspraken.

1.2. Scope en planning NGF-project de Nationale LLO-Katalysator en de NGF-bijdrage

1.2.1. De scope en planning van NGF-project de Nationale LLO-Katalysator betreft de uitvoering van het in artikel 1.1.2 bedoelde voorstel voor een totale uitvoeringsperiode van 7 jaar ingaande op 1 februari 2023.

1.2.2. Aan het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator is als NGF-bijdrage in totaal:

a. € 167 mln. toegekend voor Tranche 1 (Energie- en grondstoffentransitie) tot en met 2026;

b. € 224,6 mln. voorwaardelijk toegekend voor Tranche 2 (overige transities) voor de periode 2026 tot en met 31 december 2030.

De aan het onder b genoemde bedrag gestelde voorwaarden zijn opgenomen in artikel 1.3.1.

1.3. Voorwaardelijk toegekende NGF-bijdrage: voorwaarden en procedure

1.3.1 Gelet op artikel 2.2.3 van de projectoverstijgende afspraken betreffen de voorwaarden die worden gesteld aan de voorwaardelijk toegekende NGF-bijdrage van €224,6 mln. als bedoeld in artikel 1.2.2, onderdeel b, een nadere uitwerking, invulling, aanvulling en aanpassing van of voortgangseisen aan het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator:

- Positieve resultaten (eind 2025, volgens het principe 'comply or explain') met betrekking tot de gerealiseerde (mogelijk herijkte) streefwaarden op de kritische prestatie-indicatoren (KPI's) voor Tranche 1 zoals opgenomen in Bijlage 4 van deze afspraken;
- Een positieve eindevaluatie van Tranche 1 (eind 2025) in de vorm van een (externe) beoordeling van de relevantie, efficiëntie, effectiviteit, impact en duurzaamheid van de eerste tranche (energie- en grondstoffentransitie);
- De oplevering van een projectplan voor de Tranche 2 (eind 2025) gebaseerd op de werkende mechanismen en ontwikkelde instrumenten van de LLO-Katalysator waaruit voldoende functionaliteit blijkt om te worden opgeschaald naar andere transitieopgaven in Tranche 2.
- Een go/ no go moment in de vorm van een positief advies door de Adviescommissie voor de uitvoering van Tranche 2 kan op basis van deze planning in de zomer van 2026 plaatsvinden gelet op artikel 1.3.2.

1.3.2 De Ontvangende Minister overlegt gegevens en documenten aan de Fondsbeheerders om aan te tonen dat de voorwaarden als bedoeld in artikel 1.3.1, zijn vervuld. De Fondsbeheerders besluiten hierover na advies van de Adviescommissie Nationaal Groeifonds. Uiterlijk 31 maart 2026 levert de Ontvangende Minister aan de Fondsbeheerders de benodigde informatie, zodat uiterlijk 31 juli 2026 kan worden bepaald of is voldaan aan de in artikel 1.3.1 opgenomen voorwaarden. Bij een positief besluit zullen de fondsbeheerders zorg dragen dat de NGF-middelen voor Tranche 2 via de Najaarsnota van 2026 aan het parlement wordt voorgelegd ter goedkeuring zodat Tranche 2 eind 2026 kan aanvangen.

1.3.3 Voor zover de voorwaarden als bedoeld in artikel 1.3.1 nog niet zijn vervuld zal de Ontvangende Minister geen financiële verplichtingen aangaan ten laste van de voorwaardelijk toegekende NGF-bijdrage.

1.4. Uitvoering en planning NGF-project de Nationale LLO-Katalysator

1.4.1. De beoogde uitvoeringsperiode van het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator is van 1 februari 2023 tot en met 31 december 2030.

1.4.2. In de uitvoeringsperiode gelden de voor het NGF-project:

- projectdoelstellingen;
 - fasering;
 - mijlpalen;
 - (de streefwaarden in) KPIs; en
 - en aanvullende afspraken,
- zoals opgenomen in de bijlagen bij deze afspraken.

1.4.3. De mijlpalen en de streefwaarden op de KPI in de bijlagen worden indien nodig tussentijds aangepast om opvolging te geven aan de voorwaarden gesteld in 1.3.1. Een herijkingsmoment tussen de Fondsbeheerders, de Ontvangende Minister en het consortium dat uitvoering geeft aan de Nationale LLO-Katalysator, van de mijlpalen en de streefwaarden op de KPI wordt in elk geval ingepland tussen 6 en 12 maanden na ondertekening van deze projectspecifieke afspraken.

1.5. Monitoring voortgang en eindevaluatie NGF-project de Nationale LLO-Katalysator

1.5.1. Op de onderdelen genoemd in artikel 1.4.2. zal monitoring van het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator plaatsvinden. De monitoring wordt conform artikel 1.4 van de projectoverstijgende afspraken uitgevoerd.

1.5.2. Passende maatregelen of tussentijdse verlaging en/of beëindiging van de NGF-bijdrage van het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator door Fondsbeheerders, of door de ministerraad op voordracht van de Fondsbeheerders, wordt conform paragraaf 1.4 van de projectoverstijgende afspraken uitgevoerd.

1.5.3. De eindevaluatie van het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator wordt conform paragraaf 1.6 van de projectoverstijgende afspraken uitgevoerd na Tranche 1 (2025/2026) tenzij de voorwaardelijk toekenning wordt omgezet in een toekenning voor Tranche 2. De eindevaluatie wordt in dat geval uitgevoerd na Tranche 2 (2030). De Ontvangende Minister waarborgt dat de eindevaluatie maximaal 6 maanden na afronding van (de uitvoering van) het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator wordt overlegd aan de Fondsbeheerders en de Adviescommissie Nationaal Groeifonds.

2. Begroting, financiën en verantwoording NGF-project de Nationale LLO-Katalysator

2.5. Algemeen

2.5.1. De begroting, financiën en verantwoording wordt conform hoofdstuk 2 van de projectoverstijgende afspraken uitgevoerd.

2.6. Budgettaire verwerking

2.6.1. De toegekende NGF-bijdrage wordt geboekt op artikel 4 van de departementale begroting van de Ontvangende Minister. Het ritme van het verplichtingen- en kasbudget (in miljoenen) voor Tranche 1 is daarbij initieel als volgt:

Jaar	2022	2023	2024	2025	2026
Bedrag	€ 0,9	€ 35	€ 80	€ 40	€ 11,1

2.6.2. Een wijziging van het kasritme en het kasbudget is mogelijk onder het bepaalde in artikel 2.2.4 van de projectoverstijgende afspraken.

2.7. Financiële verantwoording

2.3.1 De uitgaven aan het NGF-project worden conform artikelen 2.3.2, 2.3.3, 2.4.2 tot en met 2.4.4 en 2.4.7 van de projectoverstijgende afspraken vermeld op de departementale begroting van de Ontvangende Minister.

3. Slotbepalingen

3.1. Wijziging, opzegging en inwerkingtreding

3.1.1. In het geval van een geschil tussen Partijen over de interpretatie of het vervullen van de voorwaarden opgenomen in paragraaf 1.3 betreffende de voorwaardelijke toegekende NGF-bijdrage, trachten Partijen dit op te lossen via minnelijk overleg waarbij door de Fondsbeheerders tevens om een advies van de Adviescommissie Nationaal Groeifonds kan worden verzocht.

3.1.2. Voor zover het vervullen van de voorwaarden zoals bedoeld in artikel 1.4.2 leidt tot toekenning of aanpassingen van de scope of planning van het NGF-project, worden deze wijzigingen in een addendum aan deze afspraken gehecht.

3.1.3. Partijen treden met elkaar in overleg indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen, die van dien aard zijn dat een wijziging van deze afspraken opportuun is. Daarnaast kan ook voortschrijdend inzicht aanleiding zijn voor wijziging van deze afspraken. De wijzigingen behoeven de instemming van Partijen. Overeengekomen wijzigingen worden als addendum aan deze afspraken gehecht.

3.1.4. Partijen zijn gerechtigd deze afspraken door een schriftelijk mededeling op te zeggen doch voor het eerst op de datum dat in de financiële administratie en het financieel beheer van de Ontvangende Minister de besteding van de NGF-bijdrage geheel is afgerond en na instemming van de Fondsbeheerders. Partijen hanteren bij opzegging een opzegtermijn van ten minste 3 maanden.

3.1.5. Voorts zijn Partijen gerechtigd deze afspraken door een schriftelijke mededeling op te zeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden zoals dat de toekenning van een NGF-bijdrage wordt beëindigd zoals bedoeld in paragraaf 1.5 van de projectoverstijgende afspraken en deze projectspecifieke afspraken billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen. De Adviescommissie Nationaal Groeifonds wordt door de Fondsbeheerders om advies gevraagd. De opzegging moet de verandering in omstandigheden vermelden. Partijen beraden zich over de gevolgen daarvan voor de afspraken. De gevolgen kunnen onder meer betrekking hebben op:

- a. hoofdstuk 1 betreffende de NGF-bijdrage; en
- b. hoofdstuk 2 betreffende de begroting, financiën en verantwoording.

3.1.6. Deze afspraken treden in werking na ondertekening door Partijen.

3.1.7. Deze afspraken kunnen worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze afspraken zijn ondertekend in één exemplaar.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend

[handtekeningenpagina's volgen per ondertekenaar 1 pagina]

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze:

mr. M.P. Boots
directeur-generaal Economie en Digitalisering

[datum en plaats]

De Minister van Financiën,
namens deze,

mr. A.C. Hogendoorn
plv. directeur-generaal Rijksbegroting

[datum en plaats]

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping, stylized strokes that form a complex, abstract shape.

Directeur-generaal Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs, Wetenschap & Emancipatie,
Drs. F.A. Hofman

13 maart 2023

Bijlagen

1. Projectdoelstellingen

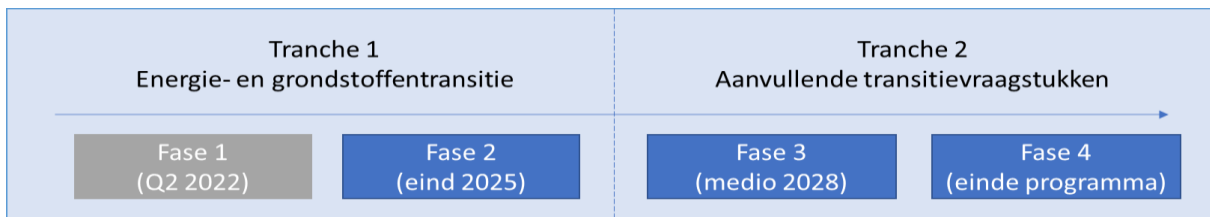
Het consortium dat uitvoering geeft aan het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator zal op basis van deze projectspecifieke afspraken de volgende uitgangspunten hanteren voor het NGF-project:

- Lerende aanpak en planmatig experimenteren: stimulering van het lerende en experimentele gedachtegoed van de LLO-Katalysator, gericht om beweging te creëren. Op een frequente en gefundeerde wijze wordt er gemonitord om te leren;
- Scope die passend is voor het NGF-project: gericht op de eerste tranche en met indicatoren waar de LLO-Katalysator invloed op heeft;
- Kaders die door de Adviescommissie Nationaal Groeifonds (Adviescommissie) in haar advies zijn opgenomen naar aanleiding van het oorspronkelijke voorstel (apart bijgevoegd) en Theory Of Change (paragraaf 7). De uitvoering van het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator sluit aan bij de richting die de Adviescommissie in haar advies heeft meegegeven om de opbrengsten van het project concreet te maken en de inzet van de toegekende NGF-middelen beter te duiden.

De uitvoering sluit aan op de indicatoren uit het oorspronkelijke voorstel. De aanvullende afspraken voor de uitvoering zijn geformuleerd vanuit het Theorie of Change model, passend bij de regelarme insteek van de Adviescommissie en de uitgangspunten zoals geformuleerd door de stuurgroep van de Nationale LLO-Katalysator. Zie voor nadere toelichting het voorstel.

2. Fasering

Voor het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator worden NGF-middelen beschikbaar gesteld in twee tranches (toekenning Tranche 1 en voorwaardelijke toekenning Tranche 2), waarbij de omzetting van de NGF-bijdrage voor Tranche 2 afhankelijk is van de behaalde resultaten (evaluatie) en streefwaarden op de KPI aan het einde van Tranche 1. Het programma LLO-Katalysator bestaat uit vier fasen:

TRANCHE 1

- *Fase 1* (voorstelfase, afgesloten Q2 2022)

In deze fase is de LLO-Katalysator voorbereid door een 'coalition of the willing' vanuit drie onderwijskoepels voor publieke kennis- en onderwijsinstellingen en het daaruit volgende programma Nationale LLO-Katalysator is opgenomen in een voorstel voor een bijdrage uit het Nationaal Groeifonds. De Adviescommissie heeft positief geadviseerd. De toekenning van de NGF-bijdrage bedoeld in artikel 1.2.2 heeft geen betrekking op deze fase 1.

- *Fase 2* (tot eind 2025)

In de tweede fase wordt het NGF-project de Nationale LLO-Katalysator uitgevoerd en het concept van de LLO-Katalysator opgebouwd. Deze fase bestaat uit drie delen:

- a. de aanloopfase (Q3 en Q4 2022) voor inrichten van de governance (waarin belangen van alle stakeholders wordt beschreven), in aanloop naar de start op 1 februari 2023
- b. de voorbereidingsfase (start 1 februari 2023 Q1 en Q2 2023) voor een operationeel Landelijk Schakelpunt, en
- c. de daadwerkelijke start van het programma LLO-Katalysator met pilots voor LLO-oplossingen rondom de energie- en grondstoffentransitie in opdracht voor werkgevers in de regio, een model om vraagarticulatie beter de voorspellen, professionalisering van uitvoeringsorganisatie en een beter inzicht in de leercultuur.

TRANCHE2

- *Fase 3* (tot medio 2028)

Bij voldoende resultaten bij het afronden van fase 2, waarbij de eerste resultaten zijn behaald, wordt het programma in de tweede tranche verbreed naar andere transitievraagstukken en worden de bouwstenen in samenhang doorontwikkeld naar een LLO-systeem.

- *Fase 4* (tot eind programma)

In de vierde fase wordt er zorg gedragen voor het verduurzamen van de resultaten en het benoemen van de mogelijke inspanningen die noodzakelijk zijn om tot een zichzelf in stand houdend LLO-systeem voor Nederland te hebben en het stimuleren van een leercultuur.

Het gaat om een traject waarin geleerd wordt van zowel succesvolle innovaties als van mislukkingen, waarin ruimte is voor experimenteren, voor nieuwe inzichten en ruimte om de bakens te verzetten wanneer dat nodig is. Er wordt gestart met de vooraan liggende opgave rond energie- en grondstoffentransitie, zodat de publieke onderwijs- en kennisinstellingen zoveel mogelijk kunnen aansluiten bij bestaande initiatieven, (zuster)programma's kunnen omarmen en/of actief benutten.

3. Mijlpalen

De bouwstenen hebben onderling synergie, maar worden vanaf het begin van het programma LLO- Katalysator parallel uitgevoerd. Om dit mogelijk te maken zijn bijvoorbeeld al inzichten over de arbeidsmarkt van de energie- en grondstoffentransitie verzameld en lopende initiatieven in kaart gebracht. Zo hoeft er niet op bouwsteen 1 te wachten voordat er stappen op bouwsteen 2 kunnen worden gezet. De fasering is als volgt waarbij een onderscheid wordt gemaakt in de activiteiten die wel en niet onder het NGF-project de Nationale LLO- Katalysator.

- *Fase 2:*

- voorbereiding en ontwikkeling van een volledig operationeel landelijk schakelpunt (medio 2023);
- uitzetten van de eerste calls voor de vier bouwstenen (2023-2024);
- met focus op LLO-oplossingen voor de energie- en grondstoffentransitie voor vragen vanuit werkgevers (in aanbod leeractiviteiten en professionaliseren uitvoeringsorganisaties);
- tussentijdse monitoring en een eindevaluatie van Tranche 1: herijken, leren en verdiepen (eind 2025);
- inventarisatie van mogelijk onderhanden te nemen transitieopgaven voor vervolg;

- resultaten evaluatie eerste tranche en oplevering projectplan voor de tweede tranche (eind 2025);

De resultaten van de evaluatie van de eerste tranche zullen ten grondslag liggen aan de go/no go beslissing. Op basis van (externe) beoordeling van de relevantie, efficiëntie, effectiviteit (waaronder de gerealiseerde streefwaarden onder de KPI), impact en duurzaamheid van de eerste fase van het initiatief kan besloten worden of de LLO-katalysator de juiste dingen doet en op de juiste manier om door te gaan met Tranche 2.

Met de afronding van fase 2 (met focus op energie- en grondstoffentransitie) wordt ook Tranche 1 afgesloten en een eindevaluatie over Tranche 1 opgeleverd. De resultaten zijn werkende mechanismen en ontwikkelde instrumenten met voldoende functionaliteit om te worden opgeschaald naar andere transitieopgaven. Daarop gebaseerd wordt een projectplan geschreven voor Tranche 2 waaruit duidelijk wordt hoe de LLO Katalysator verbreed wordt naar overige transities en hoe de LLO Katalysator op termijn verduurzaamd wordt.

De oplevering van deze producten eind 2025 zijn de belangrijkste mijlpalen waarop het vervolg van het programma wordt gebaseerd dat vervolgens wordt voorgelegd voor advies van de Adviescommissie voor het omzetten van de voorwaardelijke toekenning in een toekenning voor Tranche 2 zodat fase 3 en 4 kunnen starten eind 2026 indien de planning genoemd onder 1.3.1. en 1.3.2. gehaald wordt.

In het geval van een *go* beslissing zal de aanpak bijgesteld worden naar aanleiding van de geleerde lessen en zullen de prioriteiten van de LLO-Katalysator worden uitgebreid naar andere transitie-opgaven, gebruik makend van de opgedane kennis uit Tranche 1.

In het geval van een *no go* beslissing zal de LLO-katalysator afgebouwd worden, waarbij de opgedane kennis wordt overgedragen aan relevante andere initiatieven in het kader van de energie- en grondstoffentransitie zodat bewustzijn en geleerde lessen rondom LLO niet verloren gaan.

- *Doorkijkje naar tranche-2*

Om snel van start te kunnen is voor Tranche 1 van het programma LLO-Katalysator gekozen voor de urgente transitieopgaven rondom energie en grondstoffen. Voor deze transitie zijn in Nederland al verschillende initiatieven gaande en biedt het onderwerp dus een goede uitgangssituatie voor een eerste begin van de LLO-Katalysator. Door in te zetten op de energie- en grondstoffentransitie kan er sneller worden geleerd en daarna effectiever stappen worden gezet (versnellen) bij andere transities.

Nadat de pilots worden verbreed naar andere transitieopgaven zal met name het beter voorzien van toekomstige behoefte aan skills op de arbeidsmarkt en inzicht in de leercultuur leiden tot enerzijds een werkende monitor (LLO-Radar) en anderzijds tot aanwijzingen in mogelijkheden om de leercultuur in Nederland te verbeteren (integrale aanpak voor bedrijven, onderwijsinstellingen en overheid). De regionale initiatieven krijgen landelijke opvolging, de initiatieven rondom de energie- en grondstoffentransitie krijgen opvolging in andere transitieopgaven, de prototypes en modellen worden instrumenten die voor iedereen beschikbaar en bereikbaar zijn.

4. KPI

a. Specifieke streefwaarden in KPI voor de Nationale LLO-Katalysator

Deze streefwaarden kunnen indien nodig tussentijds worden aangepast. Een herijkingsmoment tussen de Fondsbeheerders, de Ontvangende Minister en het consortium dat uitvoering geeft aan de Nationale LLO-Katalysator wordt in elk geval ingepland tussen 6 en 12 maanden na ondertekening van deze projectspecifieke afspraken

KPI LLO Katalysator	Een werkend LLO-ecosysteem met impact		
Overall resultaten	1. Relevante stakeholders, vinden elkaar rondom een LLO vraagstuk 2. En komen tot afspraken over ontwerp, ontwikkelen en (doen) uitvoeren van LLO-oplossingen en leggen dat vast. 3. Waarmee LLO-oplossingen worden ontworpen en ontwikkeld in co-creatie van onderwijsinstellingen en werkgevers. 4. Waarbij de deelname van onderwijsinstellingen (en hun medewerkers) en werkenden en hun werkgevers) substantieel is.		
Uitgangspunt Theory of Change (ToC): Lerende aanpak	Een analyse van: bestaande incentives en belangen en van de werkzame mechanismen waarmee actoren duurzaam investeren en actief zijn in LLO, en van de condities waaraan in de omgeving van de LLO Katalysator voldaan moet zijn om tot dat werkende ecosysteem te komen.	Per bouwsteen wordt een duurzame lerende aanpak geëxpliciteerd in streefwaarden. Doordat het voor de start nog onvoldoende duidelijk is wat de LLO-oplossingen concreet behelzen kan het zo zijn dat uiteindelijke oplossingen meer of minder zijn dan het streefcijfer. Om die reden is er een herijkingsmoment om de KPI opnieuw tegen het licht te houden na 6-12 maanden na ondertekening van deze projectspecifieke afspraken.	
KPI in de vorm van streefwaarden	Doelen Tranche 1 (vanuit de ToC)	Streefwaarden aan het einde van Tranche 1	Streefwaarden in Tranche 2
1. Het realiseren van een LLO-Radar <i>(resultaten worden bepaald via tussentijdse monitoring en eindevaluatie Tranche 1 en 2)</i>	# Een landelijke LLO-Radar gebouwd op bestaande informatie, onderzoeken en aanwezige kennis zodat ook ontwikkelingen die niet vanzelf uit de markt komen en gesignaleerd worden. # Bekende en nieuwe skills van de toekomst zijn in kaart gebracht door het ontwikkelen van een LLO-Radar, zodanig dat een betrouwbaar sectoraal beeld op scholingsbehoefte ontstaat en een voor de regio bruikbaar resultaat oplevert. We starten met skills voor de energie- en grondstoffentransitie.	# Verkenning van bestaande bronnen opgeleverd # Methode voor gunning bouwopdracht LLO-Radar (bijv. aanbesteding) gemaakt # Model voor digitale LLO-Radar gemaakt # Prototype LLO-Radar opgeleverd # LLO-Radar in 10 regio's getest # Evaluatie van prototype LLO-Radar # Toekomstige leer, kennis en ontwikkelbehoeften geïdentificeerd.	# Bijgesteld prototype LLO-Radar # Geschikt voor regionale toepassing # Toepassing in andere (transitie- en tekort- sectoren) en maatschappelijke uitdagingen
2. De ontwikkeling van LLO-oplossingen vanuit regionale samenwerkingsverbanden rond maatschappelijke transities en arbeidsmarktknelpunten <i>(dataverzameling over voortgang loopt via monitoring en eindevaluaties)</i>	# Ophalen van actuele ontwikkelvragen bij werkgevers (vraagarticulatie) op sector en/ of regio niveau. # Ontwerpen, ontwikkelen, testen en uitvoeringsgereed maken van LLO oplossingen voor werkgevers in de vorm van leerproducten in de breedste zin van het woord en indien mogelijk plaatsen in een online omgeving en voorzien van een standaard die landelijke uitwisseling mogelijk maakt. # Kennis en vaardigheden ontwikkelen en als leerproducten gebruiken in publieke en private	# Ontwikkelvraag omtrent energie- en grondstoffentransitie opgehaald bij werkgevers, brancheorganisaties en andere private en publieke organisaties in ten minste 10 regio's. # Per regio, of over regio's heen, worden regionale co-creatielabs gestart vanuit initiatiefrijke coalities van meerdere werkgevers (of branches) met minimaal twee instellingen betrokken vanuit verschillende onderwijssectoren mbo, hbo en/of wo. # Tenminste 100 werkgevers gelieerd aan de	# Regionale LLO oplossingen zijn landelijk beschikbaar en toepasbaar. # Omvang en reikwijdte van de regiotransitiedeals in beeld. Uitbreiding naar nog eens 10 regio's (afhankelijk van afbakening regio). # Transfer ervaringen en oplossingen naar andere transitie opgaven. # Aan het einde van Tranche 2

	<p>organisaties en/of ten behoeve van het oplossen van maatschappelijke vraagstukken om werknemers en werkgevers in staat te stellen vanuit hun eigen belangen en behoeftes daar gebruik van te maken.</p> <p># De Nationale LLO-Katalysator streeft naar zo veel mogelijk hergebruik van onderwijsmaterialen om dubbelingen en het verliezen van capaciteit te voorkomen. Hierbij wordt aangesloten bij landelijke en internationale ontwikkelingen rond Open Education.</p> <p># De LLO-oplossingen zijn op een dusdanige manier ontworpen dat ze toegankelijk zijn voor werknemers en werkgevers en voor andere onderwijsaanbieders (afspraken over licenties worden vastgelegd in de regiotransitiedeals).</p>	<p>energie- en grondstoffentransitie participeren in de LLO Katalysator aan het einde van Tranche 1.</p> <p># De concrete ontwikkelvragen vanuit werkgevers zijn vertaald in 570 LLO-oplossingen aan het einde van Tranche 1 door samenwerkingsverbanden van werkgevers en publieke en private onderwijsinstellingen (publieke instellingen zijn penvoerder). Oplossingen hebben de vorm van leeractiviteiten, leerproducten dan wel andersoortige oplossingen in afstemming met het werkveld, die landelijk overdraagbaar zijn (en indien mogelijk voorzien zijn van een standaard). Opbouw Tranche 1: tenminste 100 oplossingen in jaar 1 (10 oplossingen voor 10 regio's), 200 oplossingen in jaar 2 (20 oplossingen in 10 regio's) en 270 oplossingen in jaar 3 (25 oplossingen in 10 regio's), totaal 570 LLO-oplossingen.</p> <p># LLO-oplossingen worden via drie type calls ingediend vanuit de regio: (1) kleine calls (ruimte voor 45) gericht op inrichting van de aanloopfase, op pilots of op experimenten. (2) middelgrote calls (ruimte voor 12) en (3) grote calls (ruimte voor 7).</p>	<p>participeren tenminste 340 werkgevers in de LLO Katalysator over alle transitieën heen.</p> <p># Aan het einde van Tranche 2 zijn tenminste 1570 LLO oplossingen gerealiseerd,</p> <p># Aan het einde van Tranche 2 is de infrastructuur binnen het (regionale) LLO ecosysteem om vraagarticulatie in oplossingen te vertalen verduurzaamd.</p>
<p>3. De professionalisering van onderwijs- en kennisinstellingen op het terrein van LLO</p> <p><i>(dataverzameling over voortgang loopt via monitoring en eindevaluaties)</i></p>	<p># (Door)ontwikkelen LLO pedagogiek/ didactiek voor volwassenen</p> <p># Medewerkers van onderwijsinstellingen zijn geschoold in het ontwikkelen, ondersteunen en verzorgen van LLO-onderwijs.</p> <p># De mate van professionalisering van de onderwijs- en kennisinstellingen op het terrein van LLO in kaart gebracht (incl. organisatorische randvoorwaarden)</p>	<p># Onderzoek naar de beste ontwikkelmogelijkheden van (representatieve) samples van onderwijs- en kennisinstellingen en hun medewerkers is uitgevoerd en gepubliceerd.</p> <p># Pedagogisch didactische leergang voor LLO-leeractiviteiten in mbo, hbo en wo ontwikkeld.</p> <p># 3000 docenten hebben een pedagogisch didactische leergang op het gebied van LLO gevolgd.</p> <p># Kennispunt voor de LLO-katalysator is ingericht.</p> <p># onderwijsinstellingen hebben de voorzieningen gerealiseerd die randvoorwaardelijk zijn voor het uitvoeren van LLO oplossingen zoals beschreven in bouwsteen 2.</p>	<p># Professionaliseringsbehoeften van instellingen in kaart gebracht.</p> <p># Nulmetingen zijn uitgevoerd.</p> <p># Kennisinstellingen worden ondersteund bij professionaliseringsbehoeften.</p> <p># Aan het einde van Tranche 2 zijn participerende kennisinstellingen dusdanig geprofessionaliseerd dat zij in staat zijn LLO Oplossingen te ontwerpen en uit te voeren.</p>
<p>4. Het stimuleren van een leercultuur</p>	<p># LLO op verschillende niveaus ontwikkelen en flexibel mee laten bewegen</p>	<p># Onderzoek naar belemmeringen en mogelijkheden voor</p>	<p># Gerichte interventies met betrekking tot het</p>

(dataverzameling over voortgang loopt via monitoring en eindevaluaties)	met een veranderende behoefte aan scholing, training en opleiding op de arbeidsmarkt. # Door onderzoek is in kaart gebracht waar belemmeringen en mogelijkheden liggen voor het versterken van een leercultuur en welke interventies kunnen bijdragen aan verhoogde deelname aan LLO.	versterken van leercultuur uitgevoerd # Alle (typen) stakeholders die betrekking hebben op leercultuur (bijv. werknemers en werkgeversorganisaties, bonden, departementen) zijn betrokken bij onderzoek # Leercultuur onderwerp in elke call BS 1,2 en 3 # Ontwerp van een digitaal leerpodium om tijd-/plaats-onafhankelijk te kunnen leren.	versterken van de leercultuur, op basis van onderzoek en ervaringen in tranche 1 en 2, zijn uitgevoerd.
---	--	--	---

b. Generieke KPI LLO

KPI's	Benodigde data	Moment van verzamelen
i. Input		
i.1: Identificatie partners	Deelnemende partners per project (incl. KvK-nummer)	Start, monitoring, einde van fase
i.2: Financiële inbreng	Financiële inbreng per partner, voor gehele project, in EUR	Start, monitoring, einde van fase
i.3: Aantal partners per type	Label per partner (privaat/publiek én grootbedrijf/mkb/kennisinstelling/Rijksoverheid/regio/gemeente/EU /ANBI/ anders)	Start, monitoring, einde van fase
i.3a: Aantal onderwijsinstellingen per type	Label per partner (PO, VO, MBO, HBO, WO, VE (Volwasseneneducatie))	Start, monitoring, einde van fase
ii. (tussen)Resultaat		
	Het is mogelijk dat output in de vorm van een product of artikel niet volledig aan één project is toe te schrijven. Voor alle outputindicatoren geldt dat het project in elk geval aanzienlijk moet hebben bijgedragen aan de vermelde output om hier te worden opgenomen.	
ii.1: Tussenresultaat (mogelijk per deelproject)	Vier keuzes: <ul style="list-style-type: none"> • De tussentijdse resultaten zijn boven verwachting • De tussentijdse resultaten zijn gelijk aan de verwachting • De tussentijdse resultaten zijn onder verwachting • Er zijn (nog) geen tussenresultaten 	Monitoring
ii.2: Hoeveel maanden verschil met de planning (mogelijk per deelproject)	Getal uitgedrukt in maanden	Monitoring
ii.3: Projectsucces	Drie keuzes: <ul style="list-style-type: none"> • Het project is afgerond conform de oorspronkelijk scope. Alle mijlpalen zijn behaald. • Het project is naar tevredenheid afgerond, maar de inhoud van de mijlpalen is gewijzigd. • Het project is niet afgerond en definitief afgesloten. 	Einde van fase
ii.10: Aantal opgeleide mensen (indien van toepassing)	Gesegmenteerd naar aantal MBO, HBO, WO, PhD, Werkenden.	Monitoring, einde van fase
ii.11: Aantal nieuwe of verbeterde producten/	Het aantal producten dat verbeterd of nieuw ontwikkeld is en het aantal processen en diensten	Einde van fase

processen/diensten geïntroduceerd (indien van toepassing)	die verbeterd of nieuw is op basis van onderzoek uit het project. Geef zo nodig een toelichting bij de indicator iii.3	
iii. Impact		
iii.2: Het verhaal van het project	Kwalitatieve omschrijving van hoe het project bijdraagt/heeft bijgedragen aan het langdurig verdienvermogen van Nederland en de missies/brede maatschappelijke welvaart Maak hierbij de link concreet naar het gerapporteerde op indicatoren in ii. (tussen) Resultaat.	Einde van fase

5. Aanvullende afspraken

In de bovenstaande tabel onder 4.a. met de specifieke KPI voor de LLO Katalysator zijn vier kernresultaten genoemd van een werkend LLO-ecosysteem met impact. Aan de hand van doelstellingen vanuit een Theory of Change model zijn KPI geformuleerd voor Tranche 1 en 2. Ter vergelijking zijn hieronder de eerdere formuleringen van de KPI uit het oorspronkelijke voorstel en volgend uit het advies van de Adviescommissie en opgenomen.

De LLO-Katalysator betreft een traject waarin geleerd wordt om tot nieuwe inzichten te komen met ruimte om de bakens te verzetten op basis van de vraag en behoeften van werkgevers, voor het ontwikkelen van een professioneel repertoire en een professionele praktijk inspelend op de kennis-, leer- en ontwikkelvragen van organisaties en van individuele burgers die verbonden zijn aan de maatschappelijke transitie. Er is gekozen voor een lerende aanpak om wendbaar met alle stakeholders, publiek en privaat, met bedrijfsleven en sociale partners, met de overheid en uitvoerders, te komen tot de beste LLO oplossingen voor de behoeften van het werkveld. Dat betekent ook werken met streefwaarden voor de KPI's, omdat pas na het openstellen en uitvoeren van de subsidieregelingen concreet zicht krijgen op wat voor type LLO oplossingen precies nodig zijn.

Om die reden is er een herijkingsmoment ingebouwd, 6 tot 12 maanden na ondertekening van deze projectspecifieke afspraken. Tijdens dit moment zullen de Fondsbeheerders, Adviescommissie, met de Ontvangende Minister en het consortium, gezamenlijk bepalen of de streefwaarden per KPI toereikend en juist zijn, dan wel of ze bijgesteld moeten worden. Op basis van deze herijking en mogelijk aanpassingen in de projectspecifieke afspraken zal ook de opschaling en doorontwikkeling van het landelijk schakelpunt (LSP) vormgegeven worden.

Overige aanvullende afspraken zijn:

- Projectplannen, voortgangsrapportages en andere relevante informatie vanuit de regio en vanuit de landelijke coördinatie zullen met het stafbureau Nationaal Groeifonds van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat gedeeld worden gedurende het project.
- Tot aan het herijkingsmoment wordt er gewerkt met een kernteam LSP van 6-8 mensen en een raad van bestuur met evenwichtige vertegenwoordiging vanuit onderwijs en bedrijfsleven om de doorontwikkeling van de governance en uitvoerorganisatie vorm te geven, om de eerste conceptregelingen voor subsidies voor bouwsteen 2 en 3 te ondersteunen en om de communicatie en samenwerking met het werkveld en het onderwijs vorm te geven. Hiervoor wordt aan het consortium een tweede subsidie verleend.
- Bouwstenen 1 en 4 worden gaandeweg, pas nadat het LSP volledig operationeel is, vormgegeven. En kunnen eventueel in meer uitgewerkte vorm meegenomen worden in de herijking van de PSA.

- De Nationale LLO Katalysator is erop gericht om duurzaam een systeemverandering door te voeren en een LLO ecosysteem te realiseren met impact. Gaandeweg de uitvoering werkt de LLO Katalysator daarom aan een plan voor verduurzaming en informeert hier de Adviescommissie over.

6. Key performance indicatoren voorgesteld in het voorstel voor LLO-Katalysator en het advies van de Adviescommissie Nationaal Groeifonds

Bouwstenen	Beoogd vanuit NGF-commissie voor tranche 1 en 2	Opgenomen in oorspronkelijk propositie LLO-Katalysator
1. Het realiseren van een LLO-Radar	Benutting LLO radar (= resultaten van de radar worden benut in de regio's)	% van de (toekomstige) arbeidsmarkt dat door de LLO-Radar gedetailleerd in beeld wordt gebracht (80% na 3 jaar)
2. De ontwikkeling van LLO-oplossingen vanuit regionale samenwerkingsverbanden rond maatschappelijke transities en arbeidsmarktknelpunt en	<p># Deelnemers aan LLO Oplossingen (= aantal deelnemers in de opleidingstrajecten)</p> <p># Deelnemende bedrijven (= Bedrijven die interesse hebben, een bijdrage leveren (in de vraagarticulatie) en die deelnemen een opleidingstraject) en die mee willen doen. Die we betrokken hebben bij events)</p> <p># Aantal matches deelnemers en bedrijven (= aantal kandidaten dat nieuw instroomt (switcht) in of na het doorlopen van het scholingstraject)</p>	1570 LLO-oplossingen ontwikkeld na 4 jaren*
3. De professionalisering van kennisinstellingen op het terrein van LLO		<p>Deel van de markt dat in staat is dat kwalitatief hoogwaardig LLO schaalbaar, betaalbaar en toegankelijk uit te voeren.</p> <p>Deelnemende onderwijsaanbieders in professionaliseringsbudgetten van LLO-Katalysator</p>
4. Het stimuleren van een leercultuur		Extra LLO-deelname aan bestaand LLO-aanbod (jaarlijkse groei van 20%, totdat in 2040 de gehele beroepsbevolking gemiddeld eens per drie jaar voor 3 EC** deelneemt aan LLO-activiteiten)

* N.B. Dit is ongeveer 570 LLO Oplossingen aan het einde van Tranche 1.

** Een EC wordt in deze context gebruikt als een maat voor de omvang van de oplossing in scholingstijd. 1 EC = 28 SBU in het ho en vergelijkbaar met 48 SBU in het mbo (NLQF niveau 3 en 4).